

PRÁVNE POSTAVENIE ZABEZPEČENÉHO VERITEĽA V ODDLŽENÍ FYZICKEJ OSOBY

LEGAL STATUS OF A SECURED CREDITOR IN THE DEBT

ELIMINATION OF A NATURAL PERSON

Lenka Ušiaková¹ – Jakub Dzimko²

DOI: <https://doi.org/10.24040/pros.13.11.2020.ssp.202-212>

Abstrakt

Inštitút oddlženia fyzickej osoby bol v roku 2017 zásadným spôsobom novelizovaný, pričom predmetná novela úplne transformovala tento inštitút insolvenčného práva. Príspevok sa zaoberá právnym postavením zabezpečeného veriteľa v procese oddlženia fyzickej osoby konkurzom, pričom analyzuje postavenie zabezpečeného veriteľa, jeho práva a povinnosti vo vzťahu k priebehu oddlženia fyzickej osoby podľa zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii.

Kľúčové slová

Oddlženie fyzickej osoby. Zabezpečená pohľadávka. Zabezpečený veriteľ.

Abstract

The institute of debt elimination of a natural person was fundamentally amended in 2017, while the amendment in question completely transformed this institute of insolvency law. The paper deals with the legal position of a secured creditor in the process of debt elimination of a natural person by bankruptcy while analyzing the position of the secured creditor, his rights and obligations about the course of debt elimination of a natural person under Act no. 7/2005 Coll. on bankruptcy and restructuring.

Keywords

Debt elimination of a natural person. Secured claim. Secure creditor.

¹ JUDr. Lenka Ušiaková, PhD. – odborná asistentka na Katedre obchodného a finančného práva Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, lenka.usiakova@umb.sk.

² Mgr. Jakub Dzimko – interný doktorand na Katedre obchodného a finančného práva Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, jakub.dzimko@umb.sk.

Úvod

Dňa 1. marca 2017 vstúpil do účinnosti zákon č. 377/2016 Z.z., ktorým sa inštitút oddlženia fyzickej osoby v zákone č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii v platnom znení (ďalej len „ZKR“) úplne transformoval a novelizoval. Inštitút oddlženia má predstavovať pre dlžníka možnosť zbaviť sa svojich dlhov a opätovne existovať a realizovať svoje aktivity bez demotivujúcej vidiny ich celoživotného splácania. Oddlženie nemá mať pre dlžníka len primárne ekonomický význam, ale zároveň má mať aj sociálny význam.³

Z hľadiska diferenciácie pohľadávok veriteľov dlžníka na základe kritéria zabezpečenia je možné pohľadávky rozčleniť na zabezpečené a nezabezpečené. Zabezpečovacie právo má podstatný význam najmä z dôvodu uspokojenia pohľadávok veriteľov a nezanedbateľné sú aj oprávnenia veriteľov pri správe a speňažovaní majetku dlžníka.

Zabezpečovacie právo

Pre existenciu zabezpečenej pohľadávky veriteľa je nevyhnutné, aby samotná pohľadávka veriteľa bola zabezpečená zabezpečovacím právom. Ustanovenie § 8 ZKR obsahuje taxatívny výpočet zabezpečovacích práv, ktoré vo vzťahu ku konkurzu kreujú zabezpečenú pohľadávku:

- a) záložné právo,
- b) zádržné právo,
- c) zabezpečovací prevod práva,
- d) zabezpečovací prevod pohľadávok,
- e) iné práva, ktoré majú podobný obsah a účinky.

Záložné právo je právny inštitút slúžiaci na zabezpečenie záväzku, pričom plní zabezpečovaciu a uhradzovaciu funkciu pre veriteľa zabezpečenej pohľadávky. Ak dlžník dlh riadne a včas nesplní, nastupuje uhradzovacia funkcia záložného práva a záložný veriteľ sa uspokojí z výťažku z predaja zálohu. Zabezpečovaciu funkciu plní záložné právo už od

³ Uznesenie Vrchného súdu v Olomouci zo dňa 03.03.2011, sp. zn. 3 VSOL 29/2011-B-22.

svojho vzniku. Naproti tomu uhradzovacia funkcia je subsidiárna, prejaví sa až po splatnosti zabezpečenej pohľadávky a iba podmienene, ak záložný veriteľ pristúpi k výkonu záložného práva a ak je výkon úspešný, teda ak došlo k speňaženiu zálohu.⁴

Záložné právo sa zriaďuje písomnou zmluvou, schválenou dohodou dedičov o vyporiadaní dedičstva, rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu alebo zákonom. Právna úprava záložného práva je obsiahnutá v Občianskom zákonníku⁵, v Daňovom poriadku⁶, ako aj v Zákone o cenných papieroch⁷. Je potrebné uviesť, že osobitnú úpravu exekučného záložného práva obsahuje aj Exekučný poriadok⁸, avšak v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu SR nie je zabezpečovacím právom v zmysle konkurznej právnej úpravy, nakoľko exekučné záložné právo zaniká v dôsledku zastavenia exekúcie ako jedného zo základných účinkov vyhlásenia konkurzu.⁹

Zádržné právo predstavuje spôsob zabezpečenia záväzku, pričom obdobne ako záložné právo plní predovšetkým zabezpečovaciu funkciu, ktorá sa prejavuje tak, že ten, kto je inak povinný vec vydať, môže toto odoprieť, a to až do okamihu, kým mu vlastník veci neposkytne dostatočné protiplnenie na krytie jeho splatnej pohľadávky. Uhradzovacia funkcia je naplnená len v prípade, ak je voči dlžníkovi vedené exekučné konanie.¹⁰

V zmysle § 151s ods. 3 Občianskeho zákonníka v prípade, že je vyhlásený konkurz, má veriteľ zádržné právo aj na zabezpečenie pohľadávky, ktorá nie je ešte splatná. Uvedené

⁴ TOMAŠOVIČ, M.: § 151a [Definícia záložného práva]. In ŠTEVČEK, M. – DULAK, A. – BAJÁNKOVÁ, J. – FEČÍK, M. – SEDLAČKO, F. – TOMAŠOVIČ, M. a kol.: *Občiansky zákonník I. § 1 – 450. Komentár*. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 1251.

⁵ § 151a a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení.

⁶ § 81 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.

⁷ § 45 a nasl. zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v platnom znení.

⁸ § 167 a nasl. zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v platnom znení.

⁹ Z judikatúry: „*Vyhlásením konkurzu sa zo zákona exekučné konanie zastavuje a zrušuje exekučné záložné právo. Zriadené exekučné záložné právo na majetok patriaci do konkurzu nevytvára veriteľovi v konkurznom konaní postavenie zabezpečeného (oddeleného) veriteľa. Zriadenie exekučného záložného práva k nehnuteľnosti je inštitút exekučného konania, ktorým sa zabezpečuje peňažný nárok oprávneného. Tento inštitút nie je možné používať mimo exekučného konania a ide o procesný zabezpečovací inštitút. Nakoľko zastavenie exekúcie je jedným z osobitných dôvodov zániku exekučného záložného práva, vyhlásením konkurzu na majetok zanikajú účinky exekučného záložného práva a správca konkurznej podstaty nehnuteľnosť, na ktorú bolo zriadené exekučné záložné právo, speňaží. Veriteľ potom, ako jeho pohľadávka nebola uspokojená v rámci exekučného konania, nestáva sa oddeleným veriteľom v konkurznom konaní len na základe zriadenia exekučného záložného práva k nehnuteľnosti, lebo ide o procesný zabezpečovací inštitút, ktorý bol viazaný na exekúciu a jej zastavením zanikol.*“ Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 24.10.2013, sp. zn. 5Obdo/22/2012.

¹⁰ LÖWY, A.: § 151s [Oprávnenie zadržat' vec]. In ŠTEVČEK, M. – DULAK, A. – BAJÁNKOVÁ, J. – FEČÍK, M. – SEDLAČKO, F. – TOMAŠOVIČ, M. a kol.: *Občiansky zákonník I. § 1 – 450. Komentár*. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 1419.

ustanovenie Občianskeho zákonníka je na účely konkurzného konania nadbytočné, čo sa týka pohľadávky, ktorá vznikla pred vyhlásením konkurzu, pretože vyhlásením konkurzu sa pohľadávka stáva ex lege splatnou.¹¹ Najvyšší súd SR vyslovil právny názor, že zádržné právo má vecnoprávny charakter, a preto pohľadávka nemôže byť zabezpečená zádržným právom k pohľadávke.¹² Pretože po začatí konkurzného konania nemožno začať výkon zabezpečovacieho práva, veriteľ nie je oprávnený zadržať hnutelnú vec dlžníka. Ak vec zadržal veriteľ pred začatím konkurzného konania, nemôže vo výkone zabezpečovacieho práva pokračovať a musí ju vydať dlžníkovi. V prípade vyhlásenia konkurzu takáto vec ako patriaca úpadcovi patrí v každom prípade do konkurznej podstaty.

Písomnou zmluvou možno zabezpečiť splnenie záväzku dočasným prevodom práva dlžníka v prospech veriteľa. Obsahom zmluvy je, v zmysle § 553 Občianskeho zákonníka, prevod určitého práva na veriteľa s cieľom zabezpečiť určitý záväzok. Postúpiť je možné každé právo, ktoré je prevoditeľné a má majetkovú hodnotu. Pri zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva sa dočasne prevádza vlastníctvo k prevádzanej veci podľa všeobecných ustanovení o nadobudnutí vlastníctva zmluvou. Uspokojením zabezpečenej pohľadávky prechádza právo späť na toho, kto ho previedol. Ak zabezpečený záväzok nie je riadne a včas splnený, veriteľ je oprávnený začať výkon zabezpečovacieho prevodu práva a prevedené právo speňažiť spôsobom uvedeným v zmluve alebo dražbou podľa osobitného zákona. Pri zabezpečení záväzku postúpením pohľadávky sa záväzok zabezpečuje tým spôsobom, že dlžník alebo tretia osoba postúpi svoju pohľadávku na zabezpečenie konkrétneho záväzku (fiduciárna cesia). Po splnení záväzku je veriteľ povinný postúpiť pohľadávku späť pôvodnému veriteľovi.¹³

Je potrebné poznamenať, že vyhlásením konkurzu zanikajú účinky zabezpečovacieho prevodu práva, nakoľko takáto právna úprava je nevyhnutná na speňažovanie konkurznej podstaty. ZKR však nezasahuje do nadobudnutých práv, pretože veriteľovi zostáva zachované právne postavenie zabezpečeného veriteľa. Obsah zabezpečovacieho práva sa ex lege mení a zodpovedá záložnému právu, a teda veriteľ, v prospech ktorého bol vykonaný

¹¹ ĎURICA, M.: *Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár*. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 32.

¹² Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.04.2009, sp. zn. 1ObdoV/24/2008.

¹³ TOMAŠOVIČ, M.: § 553 [Definičné znaky zabezpečovacieho prevodu práva]. In ŠTEVČEK, M. – DULAK, A. – BAJÁNKOVÁ, J. – FEČÍK, M. – SEDLAČKO, F. – TOMAŠOVIČ, M. a kol.: *Občiansky zákonník II. § 451 – 880. Komentár*. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 2061.

zabezpečovací prevod práva, má po vyhlásení konkurzu právne postavenie záložného veriteľa.¹⁴

V konkurznom konaní si svoje pohľadávky môže uplatňovať aj zahraničný veriteľ, pričom tieto pohľadávky mohli vzniknúť podľa cudzieho práva, t.j. podľa iného právneho poriadku ako je právny poriadok Slovenskej republiky, a zároveň sú zabezpečené takým právnym inštitútom, ktorý náš právny poriadok nepozná. V prípade, že takéto právo má podobný obsah a účinky ako zabezpečovacie inštitúty v zmysle slovenského právneho poriadku, ide o zabezpečovacie právo a pohľadávka je zabezpečená.¹⁵

Pohľadávka zabezpečeného veriteľa

Zabezpečená pohľadávka v rozsahu, v ktorom je krytá hodnotou predmetu zabezpečovacieho práva, je pohľadávkou, ktorá má v zmysle § 166c ZKR charakter oddĺžením nedotknutej pohľadávky. Príslušenstvo takejto pohľadávky sa však oddĺžením v rozsahu podľa § 166b ods. 1 písm. a), b) ZKR stáva naturálnou obligáciou, t. j. zabezpečený veriteľ vo vzťahu k takémuto zvyšku príslušenstva stráca právny nárok, zodpovedajúci možnosti vymoženia predmetného plnenia prostredníctvom orgánov verejnej moci aj proti vôli dlžníka.

Nedotknuté pohľadávky, medzi ktoré zaraďujeme aj zabezpečenú pohľadávkou, sú pohľadávky, ktorých sa oddĺženie netýka a ich vymáhateľnosť je zachovaná v celom rozsahu, pričom je právne irelevantné, či si veriteľ v konkurze pohľadávkou prihlási alebo nie. Súčasná právna úprava však umožňuje veriteľovi v konkurze prihlásiť si nedotknutú pohľadávkou prihláškou, čo má vplyv na plynutie premlčacej doby (v dôsledku podania prihlášky) a na možnosť pomerného uspokojenia z rozvrhu výťažku. Neprihlásenie pohľadávky prihláškou nemá za dôsledok jej nevymáhateľnosť. Pohľadávka je v plnom rozsahu vymáhateľná počas konkurzu a aj po zrušení konkurzu a rovnako aj počas konania o určenie splátkového kalendára a po jeho skončení.¹⁶ Pri oddĺžení splátkovým kalendárom sa oddĺžením nedotknuté pohľadávky podľa splátkového kalendára neplnia, správca je však pri príprave návrhu

¹⁴ ĎURICA, M.: *Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár*. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 32.

¹⁵ ĎURICA, M.: *Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár*. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 34.

¹⁶ ŠEVČIKOVÁ, A.: K oddĺženiu fyzických osôb podľa štvrtej časti ZKR. In: VOJČÍK, P. – KOROMHÁZ, P. – VADAS, E. (eds.): *Košické dni súkromného práva II.: Recenzovaný zborník vedeckých prác*. Košice : Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2018, s. 695.

splátkového kalendára a posudzovaní možností jeho splnenia dlžníkom povinný zohľadniť aj plnenia oddĺžením nedotknutých pohľadávok.

Zabezpečený majetok

Zabezpečení veritelia majú právo, aby ich pohľadávka bola uspokojená z výťažku zo speňaženia toho majetku, ktorým bola pohľadávka zabezpečená. Zaťažený majetok v zásade nepatrí do konkurznej podstaty, ak ZKR nestanovuje inak, pričom zaťažený majetok sa môže stať súčasťou konkurznej podstaty v troch prípadoch.

V prvom prípade vtedy, ak si prednostný zabezpečený veriteľ prihlási do konkurzu zabezpečenú pohľadávku. Len na základe prihlášky tohto zabezpečeného veriteľa môže správca zapísať zabezpečený majetok do súpisu majetku oddelenej konkurznej podstaty zabezpečeného veriteľa.

Pokiaľ je na majetku dlžníka zriadených viac zabezpečovacích práv a pohľadávku si prihlási len taký zabezpečený veriteľ, ktorý má zabezpečovacie právo v neskoršom poradí, zaťažený majetok podlieha konkurzu len vtedy, ak je možné predpokladať uspokojenie pohľadávky z tohto majetku aj u veriteľa s neskorším zabezpečovacím právom, pričom samotná hodnota majetku sa určí podľa znaleckého posudku. Vypracovanie posudku zabezpečí správca len vtedy, ak o to požiada neskorší zabezpečený veriteľ, ktorý je zároveň povinný uhradiť aj náklady spojené s vypracovaním znaleckého posudku. Správca je povinný vyzvať takéhoto zabezpečeného veriteľa na zloženie preddavku na trovy znaleckého posudku. Na základe znaleckého posudku správca posúdi možnú trhovú cenu pri speňažení majetku a urobí záver, či môže dôjsť k uspokojeniu zabezpečenej pohľadávky aj toho veriteľa, ktorý má neskoršie zabezpečovacie právo. Na základe tohto zistenia správca rozhodne o tom, či zapíše zabezpečený majetok do súpisu. Pokiaľ zabezpečený veriteľ preddavok nezloží, majetok nepodlieha konkurzu a správca ho nemôže zapísať do súpisu majetku oddelenej konkurznej podstaty zabezpečeného veriteľa.¹⁷

Nakoniec zabezpečený majetok sa stáva súčasťou konkurznej podstaty aj vtedy, ak hodnota zaťaženého majetku prevyšuje ťarchy na majetku. V takom prípade môžu byť uspokojení všetci zabezpečení veritelia a zostatok výťažku sa použije pre nezabezpečených

¹⁷ DURÁČINSKÁ, J.: Oddĺženie. In PATAKYOVÁ, M. – MAMOJKA, M. – DURÁČINSKÁ, J. a kol. *Hospodárske právo. II. diel.* Bratislava : Wolters Kluwer, 2019, s. 192.

veriteľov. Hodnota majetku sa určí na základe znaleckého posudku, ktorý zabezpečí správca na náklady konkurzu. Ak správca nemá v konkurznej podstate potrebné finančné prostriedky, je povinný dať vypracovať posudok len vtedy, ak ktorýkoľvek veriteľ zloží potrebné finančné prostriedky na jeho vypracovanie. Do vypracovania posudku sa má za to, že zaťažený majetok nepodlieha konkurzu.¹⁸

Zaťažený majetok prestáva byť súčasťou konkurznej podstaty, ak niektorý zabezpečený veriteľ, u ktorého je možné predpokladať uspokojenie jeho pohľadávky zo zaťaženého majetku, pristúpi k výkonu zabezpečovacieho práva, pričom k samotnému výkonu zabezpečovacieho práva môže zabezpečený veriteľ pristúpiť kedykoľvek, a to až do jeho speňaženia správcom v rámci konkurzu. Zabezpečený veriteľ, ktorý zmarí proces speňažovania, potom čo už bol zo strany správcu avizovaný tento proces speňažovania, je povinný zaplatiť správcovi paušálnu odmenu 200 Eur a do konkurznej podstaty nahradiť nevyhnutné výdavky, ktoré vznikli v súvislosti s procesom speňažovania majetku.¹⁹

Speňažením zaťaženého majetku správcom zanikajú len zabezpečovacie práva prihláseného zabezpečeného veriteľa a všetky neskoršie zabezpečovacie práva.

Zabezpečený veriteľ, ktorý si neprihlásil zabezpečenú pohľadávku, je povinný bez zbytočného odkladu oznámiť správcovi výšku pohľadávky, ktorá má byť uspokojená zo zaťaženého majetku. Výška zabezpečenia závisí predovšetkým od hodnoty majetku, ktorý je predmetom záložného práva, a aj od poradia zabezpečovacieho práva, ak je k majetku zriadené záložné právo pre viac veriteľov. Za správnosť týchto údajov zodpovedá zabezpečený veriteľ.

V konkurze má právo prihlásiť si pohľadávku aj ten veriteľ, ktorý nie je veriteľom dlžníka, avšak majetok dlžníka zabezpečuje jeho pohľadávku. Ak správca pri skúmaní majetkových pomerov zistí túto skutočnosť, je povinný bez zbytočného odkladu upovedomiť tohto veriteľa o vyhlásení konkurzu.

V prípade, že správca speňaží majetok zaradený do oddelenej konkurznej podstaty zabezpečeného veriteľa, má tento zabezpečený veriteľ právo na uspokojenie svojej pohľadávky. Výťažok získaný zo speňaženia sa vydáva mimo rozvrhu, pričom správca je povinný tento výťažok vydať len prihláseným zabezpečeným veriteľom podľa poradia vzniku zabezpečovacieho práva. Zo získaného výťažku správca odpočíta svoju odmenu a náklady spojené so speňažením zaťaženého majetku. Správca uvedený procesný postup neaplikuje len

¹⁸ ĎURICA, M. *Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2019, s. 1165.

¹⁹ § 167k ods. 3 ZKR v spojení s § 12a ods. 2 Vyhlášky.

v prípade, ak sú v súvislosti s konkurzom vedené také spory, ktorými môže byť vydanie výťažku dotknuté. Príkladom takéhoto sporu môže byť napr. incidenčné konanie o tom, či prihlásená pohľadávka je zabezpečená, resp. do akej výšky, alebo poradie zabezpečovacieho práva a pod.

Právo vykúpiť majetok

Súčasná právna úprava oddĺženia obsahuje novo inkorporovaný inštitút, a to právo na vykúpenie majetku, prostredníctvom ktorého môžu oprávnené osoby vykúpiť majetok z konkurzu podľa štvrtej časti ZKR. Aktívne legitimovanou – oprávnenou osobou na vykúpenie majetku alebo jeho časti je dlžníkovi príbuzný v priamom rade²⁰, jeho súrodenec, manžel alebo obec, v ktorej katastrálnom území sa nachádza nehnuteľnosť. Právo vykúpiť majetok môže oprávnená osoba realizovať výhradne za predpokladu, že dlžník udelí súhlas s takýmto vykúpením majetku oprávnenou osobou a zároveň cena predmetného majetku bude stanovená znaleckým posudkom. Toto právo môže oprávnená osoba uplatniť u správcu kedykoľvek v priebehu konkurzu, avšak ak oprávnená osoba prejaví záujem o vykúpenie majetku pred jeho speňažením, správca nesmie začať, resp. nesmie pokračovať v procese speňažovania. Právo na vykúpenie majetku v prípade majetku zaťaženého zabezpečovacím právom je možné realizovať len za predpokladu, že zabezpečený majetok patrí do konkurznej podstaty.²¹

Máme za to, že právna úprava vykúpenia majetku v prípade vykúpenia zabezpečeného majetku je do istej miery komplikovaná a v aplikačnej praxi môže spôsobovať problémy.

Súčasná právna úprava neobsahuje jednoznačnú formuláciu výšky náhrady, ktorú je osoba uplatňujúca si právo vykúpiť majetok povinná poskytnúť do konkurznej podstaty ako náhradu za zabezpečený majetok. Oprávnená osoba je povinná zaplatiť do konkurznej podstaty sumu vo výške rozdielu medzi celkovou hodnotou zaťaženého majetku a hodnotou

²⁰ Príbuzní v priamom rade sú bez obmedzenia všetci predkovia a potomkovia. Nie je pritom určujúce, že jednotlivé blízke osoby nepochádzajú priamo jedna od druhej – príbuznými v priamom rade sú tak aj prarodičia a vnuci. V zmysle zákona o rodine vzniká medzi osvojiteľom a osvojencom rovnaký vzťah ako medzi rodičmi a deťmi, preto sú i blízkyimi osobami. In DZIAKOVÁ, D.: § 116 [Blízke osoby]. In ŠTEVČEK, M. – DULAK, A. – BAJÁNKOVÁ, J. – FEČÍK, M. – SEDLAČKO, F. – TOMAŠOVIČ, M. a kol. *Občiansky zákonník I.* Praha : C. H. Beck, 2017, s. 789.

²¹ MIKULAŠKOVÁ, M. Vybrané inštitúty osobného bankrotu. In *Justičná revue*, roč. 71, 2019, č. 1, s. 71.

tiarch určenou znaleckým posudkom, a teda oprávnená osoba je povinná uhradiť v prospech konkurznej podstaty len rozdiel medzi vyššou hodnotou majetku a nižšou sumou, ktorá sa rovná všetkým ťarchám zaťažujúcim tento majetok. Ide o sumu, ktorá by inak pripadla nezabezpečeným veriteľom po speňažení takého majetku, pokiaľ by tento patril do konkurznej podstaty. Okrem toho, že oprávnená osoba bude povinná zaplatiť uvedený rozdiel, nadobudne majetok bezodplatne a spolu s ním nadobudne tiež záväzky voči zabezpečenému veriteľovi.

Ak teda oprávnená osoba poukáže do konkurznej podstaty vyššie popísanú náhradu za zaťažený majetok, tento prestáva podliehať konkurzu a oprávnená osoba, ktorá poskytla túto náhradu, má právo, aby bol na ňu tento majetok bezodplatne prevedený. Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že takýto bezodplatný prevod má právnu povahu darovania.

Milan Ďurica však zastáva názor, že správca za popísaných okolností neprevádza majetok na základe darovacej zmluvy, ale na základe inominátnej zmluvy, ktorej právna povaha a režim bude vyplývať z tejto osobitnej právnej úpravy v ZKR.²²

Zabezpečenému veriteľovi zachováva zákon voči oprávnenej osobe také práva, aké by mal voči dlžníkovi, teda právo na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky a výkon zabezpečovacieho práva.

Záver

Prijatím zákona č. 377/2016 Z.z. došlo k zásadnej zmene postavenia zabezpečeného veriteľa fyzickej osoby v úpadku. Z vyššie uvedenej analýzy je zrejmé, že zabezpečená pohľadávka voči dlžníkovi – fyzickej osobe bola zákonom vyňatá zo štandardného režimu zabezpečenej pohľadávky v konkurze, ktorá sa v dôsledku jej neprihlásenia v konkurze oslabuje zánikom zabezpečovacieho práva. Spôsob ďalšieho uplatňovania a vymáhania zabezpečenej pohľadávky v rámci oddlženia je závislý od rozhodnutia zabezpečeného veriteľa a jeho prípadnej procesnej aktivity.

Ako samotná prax ukazuje v rámci oddlžení fyzických osôb je obvyklejšie, že zabezpečení veriteľa uprednostnia zachovanie svojej pohľadávky v režime oddlžením nedotknutej pohľadávky a zachovávajú si svoje zabezpečené postavenie aj v štádiu po oddlžení

²² ĎURICA, M. *Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2019, s. 1165.

fyzickej osoby pred prihlásením a následným uspokojením ich zabezpečenej pohľadávky v rámci oddĺženia. V súčasnosti platná právna úprava im tak dáva na jednej strane širšie možnosti rozhodovať o spôsobe naloženia so svojím majetkom a na strane druhej predpokladá vyššiu mieru uspokojenia ich pohľadávok mimo oddĺženia, ktorá je v príslušnom rozsahu garantovaná na ich zabezpečenie zriadeným zabezpečovacím právom.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

ĎURICA, M. *Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2019, 1456 s. ISBN 978-80-7400-754-5.

MIKULAŠKOVÁ, M. Vybrané inštitúty osobného bankrotu. In *Justičná revue*, roč. 71, 2019, č. 1, s. 64 – 72. ISSN 1335-6461.

PATAKYOVÁ, M. – MAMOJKA, M. – DURAČINSKÁ, J. a kol.: *Hospodárske právo. II. diel*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2019, 309 s. ISBN 978-80-571-0090-4.

ŠEVČIKOVÁ, A.: K oddĺženiu fyzických osôb podľa štvrtej časti ZKR. In: VOJČÍK, P. – KOROMHÁZ, P. – VADAS, E. (eds.): *Košické dni súkromného práva II.: Recenzovaný zborník vedeckých prác*. Košice : Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2018, s. 691 – 701. ISBN 978-80-8129-088-6.

ŠTEVČEK, M. – DULAK, A. – BAJÁNKOVÁ, J. – FEČÍK, M. – SEDLAČKO, F. – TOMAŠOVIČ, M. a kol.: *Občiansky zákonník I. § 1 – 450. Komentár*. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019, 1754 s. ISBN 978-80-7400-770-5.

ŠTEVČEK, M. – DULAK, A. – BAJÁNKOVÁ, J. – FEČÍK, M. – SEDLAČKO, F. – TOMAŠOVIČ, M. a kol.: *Občiansky zákonník II. § 451 – 880. Komentár*. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019, 1578 s. ISBN 978-80-7400-770-5.

Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 24.10.2013, sp. zn. 5Obdo/22/2012.

Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.04.2009, sp. zn. 1ObdoV/24/2008.

Zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v platnom znení.

Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení.

Zákon č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.

Zákon č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v platnom znení.

Zákon č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.

Vyhláška č. 665/2005 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.